

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL PANEVĖŽIO RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2010 m. gegužės 31 d. Nr. FA-P-33-19-63
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento
direktoriaus pavaduotojos Ritos Švedienės
2009-06-25 pavedimą Nr. P-33-19

Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė
Vidutė Kanapeckienė

Auditas pradėtas 2009-06-29
Auditas baigtas 2010-05-28

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Dėl išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti	7
1.1. Dėl mokinių, sutartinių mokinių skaičiaus ir savivaldybei skirtų mokinio krepšelio lėšų	7
1.2. Dėl mokinio krepšelio lėšų paskirstymo ir panaudojimo	11
1.3. Dėl pedagogų darbo užmokesčiui skirtų mokinio krepšelio lėšų panaudojimo	11
1.4. Dėl mokyklų tinklo pertvarkos	16
2. Dėl specialiosios tikslinės dotacijos valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti panaudojimo	18
3. Dėl specialiosios tikslinės dotacijos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti panaudojimo	19
3.1. Dėl valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, skirtos valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) funkcijai – socialinei paramai mokiniams už įsigytus produktus, kai mokiniai maitinami nemokamai, – atlikti	19
4. Pasiekta pažanga	20
PRIEDAI	21

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą, vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2009 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento direktoriaus ir jo pavaduotojo pavedimais² atliko vyriausioji valstybinė auditorė Vidutė Kanapeckienė.

Audito tikslas – įvertinti: valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams planavimą teisėtumo požiūriu; audituojamo subjekto 2009 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir (ar) kitų ataskaitų duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę; valstybės lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ekonomiškumo ir viešojo intereso gynimo požiūriais.

Audituojamas laikotarpis – 2009 metai.

Audituojamas subjektas – Panevėžio rajono savivaldybė, adresas: Vasario 16-osios g. 27, Panevėžys, identifikavimo kodas – 111107182.

Audituojamu laikotarpiu savivaldybei vadovavo meras Povilas Žagunis, savivaldybės administracijai – direktorius Vitalijus Žiurlys, administracijos Finansų skyriui – vedėja Genė Šarkiūnienė, administracijos Apskaitos skyriui – vedėja Ieva Gedmantienė.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškiami audito išvadoje.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2009-02-06 įsakymas Nr. V-30 „Dėl 2009 metų valstybinio audito programos vykdymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

² 2009-06-25 Nr. P-33-19 ir P-33-19-2, 2009-07-22 Nr. P-33-19-1.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Atliekant valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą vertintos savivaldybės 2009 m. finansinės ataskaitos:

- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaita (forma Nr. B-11 metinė),
- Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-13 metinė),
- Biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ataskaita (forma Nr. B-14 metinė),
- Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-15 metinė),
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaita (forma Nr. 2-metinė).

Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu³ savivaldybei patvirtinta 37 116,6 tūkst. Lt specialiųjų tikslinių dotacijų, iš jų: 9 477,6 tūkst. Lt valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 26 318,0 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti ir 1 321,0 tūkst. Lt valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti.

Vyriausybės nutarimais⁴, perskirstant tarp savivaldybių ir specialiųjų tikslinių dotacijų 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiąsias tikslines dotacijas, savivaldybei 2009 metais skirta 1 574,3 tūkst. Lt lėšų socialinei paramai, kurių panaudojo 1 553,7 tūkst. Lt, o 20,6 tūkst. Lt nepanaudotų asignavimų grąžino į valstybės biudžetą.

Savivaldybė 2009 metais valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti gavo 9 477,6 tūkst. Lt, o panaudojo 9 063,4 tūkst. Lt. Savivaldybės taryba sprendimu⁵ įstatymų nustatyta tvarka savivaldybių biudžetų išsiskolinimams dengti perskirstė 407,5 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų. Savivaldybės administracija, vadovaudamasi Biudžeto sandaros įstatymu⁶, nepanaudotas 6,6 tūkst. Lt valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti skirtas lėšas grąžino į valstybės biudžetą (pagal ataskaitas dėl apvalinimo paklaidos grąžintina suma 6,7 tūkst. Lt).

³ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinio rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų socialinei paramai paskirstymo Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojams ir savivaldybėms bei 2009 metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų perskirstymo tarp savivaldybių ir specialiųjų tikslinių dotacijų“, 2009-08-19 Nr. 863, 2009-10-28 Nr. 1383.

⁵ 2009-12-23 Nr. T-286.

⁶ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais), 32 str. 3 d.

Savivaldybė 2009 metais mokinio krepšeliui finansuoti gavo 26 316,4 tūkst. Lt, nes Finansų ministerija tarpusavio atsiskaitymų tvarka, kai mokiniai pereina iš savivaldybės finansuojamos mokyklos į valstybės biudžeto finansuojamą mokyklą, sumažino asignavimus⁷ 1,6 tūkst. Lt, iš kitų savivaldybių pagal tarpusavyje suderintas sumas, kai mokiniai pereina iš vienos savivaldybės finansuojamos mokyklos į kitos savivaldybės finansuojamą mokyklą, gavo 9,4 tūkst. Lt ir pervedė 41,6 tūkst. Lt kitoms savivaldybėms. Savivaldybė panaudojo 26 194,8 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti skirtų lėšų, savivaldybės taryba 85,6 tūkst. Lt perskirstė kitoms švietimo reikmėms, o nepanaudotus 3,8 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų grąžino į valstybės biudžetą.

Valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti savivaldybė gavo ir panaudojo 1 320,8 tūkst. Lt.

Savivaldybė turėjo kreditinį įsiskolinimą 2009 m. gruodžio 31 d. tik valstybinės (valstybės perduotos savivaldybėms) funkcijos – socialinių išmokų skaičiavimui ir mokėjimui – 676,0 tūkst. Lt. Debetinio įsiskolinimo 2009 m. gruodžio 31 d. nebuvo.

Savivaldybė 2009 m. gruodžio 31 d. patikėjimo teise valdė, naudojo ir disponavo valstybės turtu, kurio įsigijimo vertė 209 439,6 tūkst. Lt.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus.⁸

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

– 1 proc. (318,3 tūkst. Lt) specialiųjų tikslinių dotacijų ir valstybės lėšų, skirtų socialinei paramai, kasinių išlaidų. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais teisingos;

– 1 proc. (2 094,4 tūkst. Lt) savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto. Tai didžiausia priimtina klaidų suma, taikoma vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad savivaldybės patikėjimo teise valdomas valstybės turtas apskaitoje visais reikšmingais atžvilgiais užregistruotas tinkamai.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, savivaldybėje atliktas veiklos, apskaitos, vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatyta reikšmingo iškraipymo rizika ir svarbiausios audito

⁷ Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos pažyma apie biudžeto pakeitimus, 2009-12-15 Nr. 7 P-435-132.

⁸ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su pakeitimais)

sritys. Vertinant vidaus kontrolę, susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis, nustatytas kontrolės procedūrų veiksmingumas ir nuoseklumas. Atlikta rizikos analizė, įvertinti rizikos veiksniai ir nustatytas jų galimas poveikis finansinėms ataskaitoms. Audito įrodymai audito išvadai dėl audituojamų ataskaitų surinkti atlikus lėšų, skirtų Valstybės investicijų programoje numatytiems investiciniams projektams, mokinio krepšeliui finansuoti⁹, socialinių išmokų (pašalpų) skaičiavimui ir mokėjimui, kitoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ir savivaldybei patikėjimo teise perduoto valstybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo savarankiškas vidutinės apimties audito procedūras.

Įvertintas 2010 metų valstybės biudžeto lėšų poreikio valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms vykdyti ir investiciniams projektams finansuoti planavimas teisėtumo požiūriu.

Siekiant įgyvendinti audito tikslus, pagal sudarytas audito programas atliktos savarankiškos audito procedūros administracijoje (Vasario 16-osios g. 27, Panevėžys) ir savivaldybės įstaigose: Piniavos darželyje – mokykloje (Žibučių g. 7, Piniavos km., Panevėžio rajonas), Kurganavos pagrindinėje mokykloje (Biliūnų kaimas, Miežiškių seniūnija, Panevėžio rajonas), Smilgių vidurinėje mokykloje (Panevėžio g. 1, Smilgiai, Panevėžio rajonas), Ramygalos gimnazijoje (Dariaus ir Girėno g. 32, Ramygala, Panevėžio rajonas).

⁹ Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programoje savivaldybėms numatyta sisteminė tyrimų sritis – išlaidų Valstybės investicijų programos projektams efektyvumo ir teisėtumo vertinimas, išlaidos mokinio krepšeliui finansuoti.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti

Savivaldybei mokinio krepšeliui finansuoti 2009 metais įstatymu¹⁰ patvirtinta ir savivaldybė gavo 26 318,0 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų, panaudojo 26 194,8 tūkst. Lt, arba 123,2 tūkst. Lt mažiau, nes:

- 85,6 tūkst. Lt savivaldybės taryba perskirstė švietimo reikmių išsiskolinimams dengti,
- 3,8 tūkst. Lt nepanaudotų lėšų savivaldybės administracija gražino į valstybės biudžetą,
- 9,4 tūkst. Lt gavo ir 41,6 tūkst. Lt pervėdė kitoms savivaldybėms pagal tarpusavyje suderintas sumas, kai mokiniai pereina iš vienos savivaldybės finansuojamos mokyklos į kitos savivaldybės finansuojamą mokyklą,
- 1,6 tūkst. Lt sumažino asignavimus Finansų ministerija tarpusavio atsiskaitymų tvarka, kai mokiniai pereina iš savivaldybės finansuojamos mokyklos į valstybės biudžeto finansuojamą mokyklą.

Savivaldybėje 2009 metais veikė 34 švietimo įstaigos, naudojančios mokinio krepšelio lėšas: 4 gimnazijos, 4 vidurinės mokyklos, 14 pagrindinių mokyklų, 4 mokyklos-darželiai, 6 vaikų lopšeliai-darželiai, 1 papildomo ugdymo įstaiga ir pedagoginė-psichologinė tarnyba.

Švietimo įstaigose, savivaldybės 2009 m. rugsėjo 1 d. duomenimis, mokėsi 4 438 mokiniai, dirbo 684 pedagogai.

1.1. Dėl mokinių, sutartinių mokinių skaičiaus ir savivaldybei skirtų mokinio krepšelio lėšų

Įgyvendindama Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės¹¹, Lietuvos Respublikos Vyriausybė kasmet tvirtina ateinančių metų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių projektų rengimo planą, pagal kurį valstybės institucijos nustatyto laiku Finansų ministerijai turi pateikti duomenis apie valstybės biudžeto asignavimų poreikį jų kuruojamoms valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti pagal kiekvieną savivaldybę. Finansų ministerijai duomenis apie valstybės biudžeto lėšų mokinio krepšeliui finansuoti poreikį pagal kiekvieną savivaldybę teikia Švietimo ir mokslo ministerija. Centrinę mokinių duomenų bazę, kuri naudojama mokinio krepšelio lėšų poreikiui apskaičiuoti pagal Mokinio krepšelio ir sutartinių

¹⁰ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 4 priedėlis.

¹¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimas Nr. 543 (su vėlesniais pakeitimais), 3 p.

mokinių apskaičiavimo metodiką¹² (toliau – Metodika), tvarkė Švietimo ir mokslo ministerijos Švietimo informacinių technologijų centras. Centrinėje mokinių duomenų bazėje, vadovaujantis Lietuvos mokinių/studentų duomenų bazių laikinaisiais nuostatais¹³, kurie neteko galios 2009 m. rugsėjo 1 d.,¹⁴ duomenys buvo atnaujinami du kartus per metus, juos fiksuojant: atitinkamų metų rugsėjo mėn. 1 d., prasidėjus naujiems mokslo metams, ir kitų metų sausio 1 d., prasidėjus kalendoriniams metams. Atkreiptinas dėmesys, kad nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. nustatyta Mokinių registro, kurio tvarkytoju paskirtas taip pat Švietimo informacinių technologijų centras, veiklos pradžia¹⁵.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2009 m. sausio 1 d. pasikeitė Metodikos nuostatos (keitėsi sutartinių moksleivių skaičiaus nustatymo koeficientai, nuo 10,47 (2008 m. rugsėjo 1–2008 m. gruodžio 31 d.) iki 12,75 didėjo pedagogo vidutinio mėnesinio atlyginimo koeficientas bazinėmis mėnesinėmis algomis ir nuo 3 059 Lt (2008 m. rugsėjo 1–2008 m. gruodžio 31 d.) iki 3 774 Lt didėjo moksleivio krepšelio dydis vienam sutartiniam moksleiviui), ir siekiant įsitikinti, kad savivaldybėje mokinio krepšelio lėšų 2009 metams poreikis apskaičiuotas pagal sutartinių mokinių skaičių, auditoriai paprašė savivaldybės pateikti duomenis, kurie 2009 m. sausio mėn. buvo patikslinti ir perduoti Švietimo informacinių technologijų centrui. Savivaldybė pateikė fiksuotus 2009 m. sausio 1 d. duomenis (išrašų kopijas): 4620 mokinių ir 7 227,25 sutartinių mokinių. Pateikti šios datos duomenų iš mokinių registrų duomenų bazės ir 2008 m. rugsėjo 1 d. savivaldybė negalėjo ir informavo, kad 2008/2009 mokslo metų duomenys iš mokinių registrų duomenų bazės ištrinti, o bandant naujai įkelti 2008/2009 mokslo metų duomenis programa to padaryti neleidžia dėl atnaujintos programinės įrangos, kuri „neatpažįsta“ ankstesnių metų duomenų. Be to, Metodikoje pasikeitus sutartinių mokinių skaičiaus nustatymo koeficientams, patikslinti mokinių duomenų bazės 2009 m. sausio 1 d. išrašai Švietimo informacinių technologijų centrui buvo išsiųsti elektroniniu paštu.

Auditoriams paprašius 2009 m. rugsėjo 1 d. duomenų, savivaldybė informavo, kad Švietimo informacinių technologijų centrui raštu pateiktas 4 438 mokinių ir 6 818,96 sutartinių mokinių 2009 m. rugsėjo 1 d. skaičius, tačiau auditoriams savivaldybė 2010 m. balandžio mėn. iš mokinių registro duomenų bazės pateikė 4 437 mokinių ir 6 925,93 sutartinių mokinių 2009 m. rugsėjo 1 d. skaičių. Jis skiriasi nuo duomenų, pateiktų centrui (žr. ataskaitos 1 priedą).

Atkreiptinas dėmesys, kad Valstybės kontrolei elektroniniu paštu 2010 m. gegužės 6 d. centras pateikė duomenis, kad bendras sutartinių mokinių savivaldybėje skaičius 2009 m. spalio 1 d.

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimas Nr. 785 (su vėlesniais pakeitimais).

¹³ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2002-06-28 įsakymas Nr. 1208, VI skyriaus 44-46 p.

¹⁴ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008-02-08 įsakymas Nr. ISAK-353, 5 p.

¹⁵ Ten pat, 5 p.

buvo 6 924,5 (arba 1,4 mažesnis negu savivaldybės 2010 m. balandžio mėn. pateiktais duomenimis). Savivaldybės duomenys apie sutartinių mokinių skaičių pateikti 1 lentelėje.

1 lentelė. Mokinių ir sutartinių mokinių skaičius

Data	Mokinių skaičius		Sutartinių mokinių skaičius		
	Auditoriams pateikti duomenys	Mokinių registro duomenų bazė	Auditoriams pateikti duomenys	Mokinių registro duomenų bazė	Švietimo informacinių technologijų centro Valstybės kontrolei pateikti duomenys
1	2	3	4	5	6
2008 m. rugsėjo 1 d.	4620	nėra	7135,98	nėra	x
2009 m. sausio 1 d.	4620	nėra	7227,25	nėra	x
2009 m. rugsėjo 1 d.	4438	4437*	6818,96	6925,93*	x
2009 m. spalio 1 d.	x	x	x	x	6924,5

* Savivaldybės 2010 m. balandžio mėn. pateikti 2009-09-01 duomenys.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Savivaldybė informavo, kad mokinių duomenų bazės programa leidžia atlikti skaičiavimus, nustatant atitinkamą datą, tačiau skaičiavimams programa naudoja naujai įvestus skaičiavimo koeficientus, o norint, kad mokinių registro duomenų bazės sudarytų ataskaitas pagal ankstesnių metų duomenis ir padėtų, reikia programą konfigūruoti pagal to laikotarpio reikalavimus, t. y. iš jos pašalinti visus atnaujinimus ir naujai įkelti mokyklų mokinių registro duomenų bazės ankstesnių metų išrašus.

Savivaldybėje mokinių registro duomenų bazė nesudaro sutartinių mokinių skaičiaus ataskaitų pagal ankstesnių laikotarpių duomenis, todėl auditoriai neturėjo galimybės nustatyti, koks sutartinių mokinių skaičius šioje bazėje galėjo būti fiksuotas 2008 m. rugsėjo 1 d. ir 2009 m. sausio 1 d. ir palyginti Švietimo informacinių technologijų centrui raštu pateiktą sutartinių mokinių skaičių su tos pačios datos mokinių registro duomenų bazės duomenimis.

Įstatymu¹⁶ nuo 2009 m. sausio 1 d. patvirtintas 3 774 Lt mokinio krepšelio dydis viename sutartiniam mokiniui ir savivaldybei įstatymu¹⁷ skirta 27 277,0 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų.

Atkreiptinas dėmesys, kad 2009 metais mokinio krepšelio lėšos, skirtos viename sutartiniam mokiniui, mažėjo:

- 3 774 Lt (nuo 2009 m. sausio 1 d. iki 2009 m. gegužės 18 d.)¹⁸,
- 3 738 Lt (nuo 2009 m. gegužės 19 d. iki rugpjūčio 31 d.)¹⁹,
- 3 635 Lt (nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. iki gruodžio 31 d.)²⁰.

¹⁶ Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96, 3 str. 2 d.

¹⁷ Ten pat, 4 priedėlis.

¹⁸ Ten pat, 3 str. 2 d.

¹⁹ Ten pat, 2009-05-07 įstatymo Nr. XI-247 redakcija, 3 str. 2 d.

²⁰ Ten pat, 2009-07-23 įstatymo Nr. XI-396 redakcija, 3 str. 2 d.

Savivaldybėje 2009 metais sumažėjo ir mokinių skaičius, pavyzdžiui: 2008/2009 mokslo metais rugsėjo 1 d. buvo 4 620 mokiniai, o 2009/2010 mokslo metais – 4 438 mokiniai, arba 182 mažiau. Atitinkamai savivaldybei skirta 26 318,0 tūkst. Lt (959,0 tūkst. Lt mažiau) mokinio krepšelio lėšų.

Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės mokinių duomenų bazėje neišsaugomas atitinkamų laikotarpių sutartinių mokinių skaičius, auditoriai neturėjo galimybės apskaičiuoti ir palyginti, kiek savivaldybei 2009 metais galėjo būti skirta mokinio krepšelio lėšų, apskaičiuotų pagal Metodiką.

Švietimo ir mokslo ministerija, rengdama duomenis dėl valstybės biudžeto asignavimų 2010 metams poreikio, raštu²¹ kreipėsi į savivaldybių merus, kad jie nustatytu laiku ir remdamiesi savivaldybės mokinių duomenų baze pagal mokyklas, Švietimo informacinių technologijų centrui raštu ir elektronine forma pateiktų duomenis apie mokinių ir sutartinių mokinių skaičių, apskaičiuotą pagal Metodiką.

Savivaldybė centrui pateikė 6 818,96 sutartinių mokinių 2009 m. rugsėjo 1 d. skaičių, o Valstybės kontrolei elektroniniu paštu 2010 m. gegužės 6 d. centras pateikė duomenis, kad bendras sutartinių mokinių savivaldybėje skaičius 2009 m. spalio 1 d. buvo 6 924,5 (savivaldybės 2010 m. balandžio mėn. duomenimis, 2009 m. rugsėjo 1 d. – 6 925,93).

Pažymėtina, kad savivaldybei įstatymu²² 2010 metams skirta 23 022,0 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų. Šio įstatymo 3 straipsnyje 2010 metams nustatytas 3 310 Lt mokinio krepšelio lėšų dydis. Pagal Švietimo informacinių technologijų centro pateiktus duomenis, auditorių skaičiavimu, 2010 metams savivaldybei pagal Metodiką priklausytų 22 920,1 tūkst. Lt ($3\,310\text{ Lt} \times 6\,924,5$) mokinio krepšelio lėšų, o skirta 101,9 tūkst. Lt daugiau.

Atkreiptinas dėmesys, kad Švietimo ir mokslo ministerija raštu²³ savivaldybę informavo, kad ministerijos iniciatyva savivaldybei numatytos papildomos lėšos pedagoginių darbuotojų darbo užmokesčio lėšų trūkumui kompensuoti dėl darbo užmokesčio mažinimo nuo 2009 m. spalio 1 d. Ši lėšų dalis numatyta Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo²⁴ 4 priedėlyje nurodytos specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti sumoje ir savivaldybei sudaro 101,0 tūkst. Lt.

²¹ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2009-07-14 raštas Nr. SR-71-06-38.

²² Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563, 4 priedėlis.

²³ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 2010-01-04 raštas Nr. SR-71-06-1 „Dėl specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti naudojimo 2010 metais“.

²⁴ Lietuvos Respublikos 2010 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2009-12-10 Nr. XI-563.

1.2. Dėl mokinio krepšelio lėšų paskirstymo ir panaudojimo

Savivaldybės taryba, tvirtindama 2009 metų savivaldybės biudžetą, sprendimu²⁵ 27 277,0 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti paskirstė savivaldybės biudžetinėms įstaigoms: 4 gimnazijoms, 4 vidurinėms mokykloms, 14 pagrindinių mokyklų, 4 mokykloms-darželiams, 6 vaikų lopšeliams-darželiams, 1 papildomo ugdymo įstaigai ir pedagoginei-psichologinei tarnybai.

Atsižvelgiant į tai, kad, tikslinant Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą²⁶, savivaldybei skirta specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti suma buvo 959,0 tūkst. Lt mažesnė, savivaldybės taryba sprendimais²⁷ paskirstė biudžetinėms įstaigoms 26 318,0 tūkst. Lt. Paskirstydama ir perskirstydama mokinio krepšelio lėšas tarp mokyklų, savivaldybė vadovavosi Moksleivio krepšelio ir sutartinių moksleivių apskaičiavimo metodika²⁸ ir įstatymo nuostatomis²⁹, kad mokyklų steigėjai gali perskirstyti iki 5 proc. visos specialiosios tikslinės dotacijos ir ne daugiau kaip 15 proc. mokyklai skirtų lėšų.

Vykdamas 2009 metų savivaldybės biudžetą, 85,6 tūkst. Lt (0,3 proc. skirtos patikslintos mokinio krepšeliui finansuoti sumos) nepanaudotos mokinio krepšelio lėšos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu³⁰, 2009 metų ketvirtąjį ketvirtį savivaldybės tarybos sprendimu³¹ perskirstytos švietimo reikmių išskolinimams dengti aštuoniose švietimo įstaigose, kur lėšos didžiaja dalimi buvo panaudotos šildymo, elektros (68,5 proc.), kitų prekių, kitų paslaugų išskolinimams dengti.

Savivaldybės administracija 3,8 tūkst. Lt grąžino į valstybės biudžetą gautą, bet nepanaudotą, mokinio krepšelio lėšų dėl mokinių migracijos tarp savivaldybių.

Reikšmingų klaidų ar neatitikimų perskirstant mokinio krepšelio lėšas nenustatyta.

1.3. Dėl pedagogų darbo užmokesčiui skirtų mokinio krepšelio lėšų panaudojimo

Pagal Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitos (forma Nr. B-13-metinė) duomenis 2009 metais ugdymo įstaigos panaudojo 26 194,8 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų, iš jų 19 523,8 tūkst. Lt – darbo užmokesčiui.

²⁵ Savivaldybės tarybos 2009-02-26 sprendimas Nr. T-36 „Dėl rajono savivaldybės 2009 metų biudžeto tvirtinimo“, 2 priedas.

²⁶ 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 4 priedėlis.

²⁷ Savivaldybės tarybos sprendimai: 2009-11-05 Nr. T-226, 2009-12-03 Nr. T-263.

²⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-06-27 nutarimas Nr. 785 „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos priemonių įgyvendinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁹ 2009 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2008-12-22 Nr. XI-96 (su vėlesniais pakeitimais), 3 str. 3 d. 4 p.

³⁰ Ten pat, 4 str. 1 d.

³¹ Savivaldybės tarybos 2009-12-23 sprendimas Nr. T-286.

Mokinio krepšelio lėšų kreditinio ir debetinio įsiskolinimų 2009 m. gruodžio 31 d. nebuvo.

Švietimo įstaigų pedagoginių darbuotojų tarifinių atlygių, tarnybinių atlyginimų koeficientus ir kitas darbo apmokėjimo sąlygas 2009 metais nustatė švietimo ir mokslo ministro patvirtintas Švietimo įstaigų pedagoginių darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašas³². Pagal jį vadovų ir jų pavaduotojų ugdymui tarnybinių atlyginimų koeficientų dydis priklauso nuo vadybinės kvalifikacinės kategorijos, pedagoginio darbo stažo, nustatyto kontaktinių valandų per savaitę skaičiaus. Mokytojo darbo užmokestis apskaičiuojamas pagal sudarytą tarifinį sąrašą, kuriame pateikti duomenys apie jo darbo stažą, išsilavinimą, kvalifikacinę kategoriją, paskirtą darbo krūvį ir kitus teisės aktuose nustatytus duomenis, kurių reikia darbo užmokesčiui apskaičiuoti.

Savivaldybės švietimo įstaigų vadovai mokytojams priemokas už papildomus darbus ir priedus už įvairius kitus darbus skyrė tik aprašo nustatyta tvarka tarifikuodami papildomas valandas.

Informacija apie 2009 metais savivaldybės mokyklų, kuriose buvo atliktos audito procedūros, pedagogų vidutinį darbo užmokestį pateikta 2 lentelėje.

2 lentelė. Duomenys 2009 m. apskaičiuotą darbo užmokestį iš mokinio krepšelio lėšų, tūkst. Lt

Mokyklos pavadinimas	Pedagogų skaičius* /antraeilininkų skaičius	Užimtų etatų skaičius	Pedagoginių normų skaičius	Pedagogų darbo užmokestis iš viso	Iš to skaičiaus:			Vidutinis vieno pedagogo atlyginimas per metus*	Vidutinis vieno pedagogo atlyginimas per mėnesį*	Vidutinis vadovo atlyginimas per mėnesį
					Tarifi-kuotas darbo užmokestis	priedai ir priemokos	vienkartinės pinigines išmokos			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ramygalos gimnazija	53/9	53	48,3	1478,9	1478,9	0	0	27,9	2,3	x
Smilgių vidurinė mokykla	39/3	39	33,56	1084,1	1084,1	0	0	27,8	2,3	x
Kurganavos mokykla	17/2	17	13,6	404,6	404,6	0	0	23,8	2,0	x
Piniavos darželis-mokykla	10/2	10	5,67	215,0	215,0	0	0	21,5	1,8	x

* Pedagogų skaičius ir vidutinis atlyginimas pateikti su antraeilininkais.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Atlikus audito procedūras Smilgių vidurinėje mokykloje, nustatyta, kad mokykla 2009 metais darbuotojams išmokėtas 13 271,26 Lt išeitines išmokas klaidingai priskyrė prie darbo užmokesčio išlaidų. Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikaciją³³, šios išlaidos turėjo būti priskirtos darbdavių socialinės paramos išlaidoms, dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) pateiktos

³² Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymai: 2008-12-30 Nr. ISAK-3545 ir 2009-08-21 Nr. ISAK-1736.

³³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003 m. liepos 3 d. įsakymu Nr. 1K-184, 2.7.3 p.

13,3 tūkst. Lt didesnės „Darbo užmokestis pinigais“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.1.1.1.1.1.) ir ta pačia suma mažesnės „Darbdavių socialinė parama pinigais“ (kodas 2.7.3.1.1.1) faktinės ir kasinės išlaidos.

Smilgių vidurinė mokykla, panaudodama mokinio krepšelio lėšas prekėms ir paslaugoms įsigyti, spaudinių įsigijimo 6 405,20 Lt išlaidas pagal 2009 m. gruodžio 22 d. PVM sąskaitą-faktūrą SVSF1046193 ir 600,0 Lt pagal 2009 m. gruodžio 18 d. PVM sąskaitą-faktūrą PR999994337 klaidingai priskyrė kitų prekių išlaidoms. Dėl to Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2009 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (formoje Nr. 2) pateiktos 7,0 tūkst. Lt didesnės „Kitos prekės“ (išlaidų ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.10.) ir ta pačia suma mažesnės „Spaudiniai“ (kodas 2.2.1.1.1.8.)) faktinės ir kasinės išlaidos.

Smilgių vidurinė mokykla nesilaikė Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos, nes 2009 metais iš mokinio krepšelio lėšų mokytojams išmokėtas 13 271,26 Lt išeitines išmokas klaidingai priskyrė prie darbo užmokesčio išlaidų, o spaudinių įsigijimo 7 005,20 Lt išlaidas – kitų prekių išlaidoms. Dėl minėtos priežasties Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo ataskaitoje (formoje Nr. 2-metinė) ir Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaitoje (formoje Nr. B-13 metinė) pateiktos 13,3 tūkst. Lt didesnės darbo užmokesčio ir šia suma mažesnės darbdavių socialinės paramos pinigais kasinės išlaidos ir 7,0 tūkst. Lt didesnės kitų prekių ir ta pačia suma mažesnės spaudinių įsigijimo kasinės išlaidos.

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais³⁴ nuo 2009 m. rugpjūčio 23 d. Smilgių vidurinės mokyklos direktoriui nustatytas 7 procentų personalinis priedas prie tarnybinio atlyginimo. Nesivadovaujant minėtais įsakymais, taikytas iki tol galiojęs 10 proc. personalinis priedas prie tarnybinio atlyginimo, dėl to už rugpjūčio ir rugsėjo mėnesius iš mokinio krepšelio lėšų mokyklos direktoriui priskaičiuota ir išmokėta 159,44 Lt darbo užmokesčio ir nuo jo apskaičiuota 49,39 Lt socialinio draudimo įmokų daugiau. Taip mokyklai padaryta 208,83 Lt turtinė žala.

Smilgių vidurinėje mokykloje direktoriui 2009 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėnesiais taikytas didesnis, negu buvo nustatytas, personalinis priedas prie tarnybinio atlyginimo, taip mokyklai padaryta 208,83 Lt (įskaitant 49,39 Lt socialinio draudimo įmokų) turtinė žala.

Audito metu per didelis priskaičiuotas darbo užmokestis grąžintas į valstybės biudžetą.

³⁴ 2009-09-01 Nr. P-109 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės švietimo įstaigų vadovų tarnybinių atlyginimų koeficientų ir personalinių priedų prie tarnybinių atlyginimų patvirtinimo“ ir 2009-09-25 Nr. P-120 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. rugsėjo 1 d. įsakymo Nr. P-109 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės švietimo įstaigų vadovų tarnybinių atlyginimų koeficientų ir personalinių priedų prie tarnybinių atlyginimų patvirtinimo“ papildymo“.

Apskaičiuodama priešmokyklinio ugdymo pedagogo vidutinį darbo užmokestį už suteiktas atostogas (iš mokinio krepšelio lėšų), Smilgių vidurinė mokykla nesivadovavo Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašu³⁵ ir netinkamai apskaičiavo vidutinį darbo dienos užmokestį, nes į skaičiuojamojo laikotarpio (kovo ir balandžio mėnesių) darbo užmokestį įtraukė darbo užmokestį, viršijantį iš valstybės biudžeto lėšų apmokamą dalį (20 valandų per savaitę ir nuo jos mokamus tarnybinio atlyginimo priedus). Viršijant iš valstybės biudžeto lėšų apmokamą dalį priešmokyklinio ugdymo pedagogo darbo užmokesčiui panaudota 1 489,53 Lt, socialinio draudimo įmokoms – 461,46 Lt, iš viso – 1 950,99 Lt mokinio krepšelio lėšų.

Smilgių vidurinė mokykla pažeisdama Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašą, klaidingai apskaičiavo priešmokyklinio ugdymo pedagogo vidutinį darbo dienos užmokestį, nes į skaičiuojamojo laikotarpio (kovo ir balandžio mėnesių) darbo užmokestį įtraukė darbo užmokestį, viršijantį iš valstybės biudžeto lėšų apmokamą dalį (20 valandų per savaitę ir nuo jos mokamus tarnybinio atlyginimo priedus). Taip priešmokyklinio ugdymo pedagogo darbo užmokesčiui panaudojo 1 489,53 Lt, o socialinio draudimo įmokoms – 461,46 Lt, iš viso – 1 950,99 Lt mokinio krepšeliui finansuoti skirtų lėšų.

Vadovaujantis Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašais³⁶, pagal IX skyrių už darbą su mokiniais, turinčiais kompleksines mokymosi negalias, mokytojams mokami priedai tik už kontaktines valandas³⁷. Nustatant darbo apmokėjimą Smilgių vidurinės mokyklos direktoriui, jo pavaduotojui, Ramygalos gimnazijos ir Kurganavos pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotojams, dirbantiems mokytojų darbą, klaidingai taikytos valandos apskaičiuojant priedus už 5 kontaktines valandas, kurios priskiriamos vadovo ir vadovo pavaduotojų darbo apmokėjimui³⁸. Dėl to, Smilgių vidurinėje mokykloje 2009 m. sausio 1–gruodžio 31 d. iš mokinio krepšelio lėšų direktoriui priskaičiuota 190,05 Lt darbo užmokesčio ir 58,88 Lt nuo jo apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų daugiau (iš viso – 248,93 Lt), o direktoriaus pavaduotojui – 248,44 Lt darbo užmokesčio ir 76,97 Lt nuo jo apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų daugiau (iš viso – 325,41 Lt). Taip mokyklai padaryta 574,34 Lt turtinė žala. Ramygalos gimnazijoje 2009 m. rugsėjo 1–rugsėjo 31 d. priskaičiuota 51,36 Lt darbo užmokesčio ir 15,91 Lt nuo jų apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų daugiau. Taip gimnazijai padaryta 67,27 Lt turtinė žala. Kurganavos pagrindinėje mokykloje 2009 m. rugsėjo 1–gruodžio 31 d. iš mokinio krepšelio lėšų

³⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-05-27 nutarimu Nr. 650 patvirtintas Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos aprašas, 6.2 p.

³⁶ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymai: 2008-12-30 Nr. ISAK-3545, 2009-08-21 Nr. ISAK-17365.

³⁷ Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašai, 75 p.

³⁸ Ten pat, 6.4, 12.3 p.

direktoriaus pavaduotojui priskaičiuota 44,50 Lt darbo užmokesčio ir 13,78 Lt nuo jo apskaičiuotų socialinio draudimo įmokų daugiau. Mokyklai padaryta 58,28 Lt turtinė žala.

Panevėžio rajono Smilgių vidurinėje mokykloje, Ramygalos gimnazijoje, Kurganavos pagrindinėje mokykloje, pažeidžiant Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašą, direktoriui ir pavaduotojams ugdymui klaidingai taikytos valandos ir išmokėtas per didelis darbo užmokestis, taip padaryta įstaigoms 699,89 Lt turtinė žala (įskaitant 165,54 Lt socialinio draudimo įmokų).

Audito metu visos švietimo įstaigos per didelį priskaičiuotą darbo užmokestį grąžino į valstybės biudžetą.

Panevėžio rajono Kurganavos pagrindinės mokyklos direktoriui savivaldybės tarybos sprendimu³⁹ nustatytas 5 proc. tarnybinio atlyginimo dydžio personalinis priedas nuo 2009 m. vasario 1 d. iki 2009 m. gruodžio 31 d. Nesivadovaujant šiuo sprendimu, mokyklos direktoriui 5 proc. personalinis priedas prie tarnybinio atlyginimo buvo taikomas nuo 2009 m. sausio 1 d., už sausio mėnesį apskaičiuota ir išmokėta 180,00 Lt darbo užmokesčio ir 55,76 Lt socialinio draudimo įmokų – mokyklai padaryta 235,76 Lt turtinė žala.

Kurganavos pagrindinė mokykla, pažeisdama savivaldybės tarybos sprendimą, kuriuo mokyklos direktoriui nustatytas 5 proc. personalinis priedas prie tarnybinio atlyginimo nuo vasario 1 d., išmokėdama jį už sausio mėnesį apskaičiavo ir išmokėjo 180,00 Lt darbo užmokesčio ir 55,76 Lt socialinio draudimo įmokų. Taip mokyklai padarė 235,76 Lt (įskaitant 55,76 Lt socialinio draudimo įmokų) turtinę žalą.

Audito metu mokykla per didelį priskaičiuotą darbo užmokestį grąžino į valstybės biudžetą.

Nesivadovaujant Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašų 26 p., kad priedai (už darbą su mokiniais, turinčiais kompleksines mokymosi negalias) mokytojams mokami nuo tarifinio atlygio, Kurganavos pagrindinėje mokykloje 2009 m. sausio–rugpjūčio mėn., apskaičiuojant priedus mokyklos mokytojams, taikyti ne nuo 2009 m. sausio 1 d. patvirtinti, bet iki 2009 m. sausio 1 d. galioję tarifiniai atlygiai, todėl 2009 m. sausio 1–rugpjūčio 31 d. laikotarpiu dešimčiai mokyklos mokytojų priskaičiuota mažiau 477,80 Lt darbo užmokesčio ir 148,02 Lt socialinio draudimo įmokų, iš viso – 625,82 Lt.

Kurganavos pagrindinė mokykla pažeidė Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašą, nes 2009 m. sausio–rugpjūčio mėn. apskaičiuodama priedus mokyklos mokytojams taikė ne nuo 2009 m. sausio 1 d.

³⁹ Savivaldybės tarybos sprendimas „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės švietimo įstaigų vadovų tarnybinių atlyginimų koeficientų ir priedų prie tarnybinių atlyginimų patvirtinimo“, 2006-01-29 Nr. T-14.

patvirtintus, bet iki 2009 m. sausio 1 d. galiojusius tarifinius atlygius. Dėl to 2009 m. sausio 1–rugpjūčio 31 d. laikotarpiu dešimčiai mokyklos mokytojų priskaičiavo mažiau 477,80 Lt darbo užmokesčio ir 148,02 Lt socialinio draudimo įmokų, iš viso – 625,82 Lt.

Audito metu mokykla mokytojams išmokėjo priklausantį darbo užmokestį.

Pažymėtina, kad analogiškai teisės aktų pažeidimai darbo užmokesčio srityje savivaldybės švietimo įstaigose buvo nustatyti ir atliekant 2008 metų savivaldybės finansinės atskaitomybės auditą⁴⁰.

1.4. Dėl mokyklų tinklo pertvarkos

Savivaldybė vykdo bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarką pagal tarybos sprendimu⁴¹ patvirtintą bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos 2005–2012 metų planą. Pirmasis mokyklų tinklo pertvarkos etapas apėmė laikotarpį nuo 2005 iki 2008 metų. Įvertinant švietimo būklę per pirmąjį etapą, analizuota ugdymo kokybė, mokinių skaičius, švietimo įstaigų skaičiaus kaita, pedagoginio personalo kokybinė sudėtis, mokyklų pastatų būklė, mokyklų tinklo efektyvumas (mokyklų užpildomumas, aprūpinimas lėšomis, priemonėmis, specializuotų kabinetų įrengimas, kompiuterizavimas, pastatų būklė, mokinių vežiojimas ir kt.). Siekiant sureguliuoti mokyklose ir klasėse mokinių skaičių, leidžiantį veiksmingiau įgyvendinti ugdymo tikslus, pagerinti mokyklų pedagoginio personalo kokybinę sudėtį, veiksmingiau panaudoti mokinio krepšelio ir savivaldybės mokyklų aplinkai skirtas lėšas ugdymo kokybei ir mokymo materialinei bazei gerinti, įvertinti mokyklų tinklo pertvarkos bendrojo plano tikslų ir uždavinių pasiekimo rezultatų rodikliai (švietimo rezultatų, mokyklų ir klasių komplektavimo, lėšų panaudojimo efektyvumo). Pagal atliekamą stebėseną, tarybos sprendimais⁴² kasmet tvirtinami tinklo pertvarkos plano pakeitimai.

Savivaldybės tarybos sprendimu⁴³ 2009 metais buvo uždarytas Ramygalos gimnazijos Daniūnų skyrius, Pajstrio Juozo Zikaro vidurinės mokyklos Skaistgirių filialas reorganizuotas į skyrių, jame nekomplektuota 9-oji klasė, Raguvos gimnazijos Šilų filialas reorganizuotas į skyrių, uždarytas Smilgių vidurinės mokyklos Pašuojo skyrius, Uliūnų pagrindinėje mokykloje nekomplektuota 9-oji klasė, Linkaučių, Upytės Antano Belazaro ir Žibartonių pagrindinėse mokyklose ikimokyklinio ugdymo filialai reorganizuoti į skyrius.

⁴⁰ 2009-06-12 Valstybinio audito ataskaita „Dėl Panevėžio rajono savivaldybėje atlikto finansinio (teisėtumo) audito rezultatų“ Nr. PA-P-33-3-21.

⁴¹ Panevėžio rajono savivaldybės 2005-06-23 tarybos sprendimas Nr. T-801 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos 2005-2012 metų plano patvirtinimo“.

⁴² Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimai: 2009-02-26 Nr. T-40, 2010-01-21 Nr. T-2 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2005 m. birželio 23 d. sprendimo Nr. T-801 „Dėl Panevėžio rajono savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos 2005-2012 metų plano patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁴³ Panevėžio rajono savivaldybės tarybos 2009-02-26 sprendimas Nr. T-40.

Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į klasėje esančių mokinių skaičių ir galiojančius teisės aktus, įvertinusi mokinių skaičiaus perspektyvas bei skirdama papildomas reikalingas ugdymo ir aplinkos lėšas, 2009 m. sprendimais⁴⁴, išimties tvarka leido komplektuoti klases, esant mažesniau mokinių skaičiaus vidurkiui.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴⁵ patvirtintų Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkos kriterijų sąrašo 6.17.1–6.17.4 punktų neatitiko šių mokyklų klasių komplektuose pagal ugdymo programas mokinių skaičiaus vidurkis:

1. Raguvo gimn. Šilų skyriaus I–IV kl. mokosi 14, o turi būti ne mažiau negu 20 mokinių,
2. Geležių pagr. mokyklos I–IV kl. mokosi 18, o turi būti ne mažiau negu 24 mokiniai, V–X klasėse mokosi 65, o turi būti ne mažiau negu 72 mokiniai,
3. Berčiūnų pagr. m-klos V–X kl. mokosi 60, o turi būti ne mažiau negu 72 mokiniai,
4. Ėriškių J. Balčikonio pagr. m-klos I–IV kl. mokosi 25, o turi būti ne mažiau negu 30 mokinių,
5. Upytės A. Belazaro pagr. m-klos V–X kl. mokosi 43, o turi būti ne mažiau negu 50 mokinių,
6. Kurganavos pagr. m-klos I–IV klasėse mokosi 26, o turi būti ne mažiau 30 mokinių.

Atkreipiame dėmesį, kad mokyklų klasių komplektuose pagal ugdymo programas mokinių skaičiaus vidurkis turi būti nustatomas vadovaujantis Bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkos kriterijų sąrašu, todėl savivaldybės priimami sprendimai dėl leidimo išimties tvarka komplektuoti klases, esant mažesniau mokinių skaičiaus vidurkiui, turi atitikti kriterijų sąrašo reikalavimus ir jam neprieštarauti.

Duomenys apie 2009 m. audituotose mokyklose mokinių skaičių, tenkantį vienam pedagogui, mokinio krepšelio ir aplinkos lėšas, tenkančias vienam mokiniui, pateikiami 3 lentelėje:

3 lentelė. Duomenys apie vidutinį mokinių skaičių, tenkantį vienam pedagogui, mokinio krepšelio ir aplinkos lėšas, vidutiniškai tenkančias vienam mokiniui

Eil. Nr.	Mokyklos pavadinimas	Vidutinis mokinių skaičius/ Vidutinis pedagogų skaičius (su antraeiliniais)	Vidutinis mokinių skaičius, tenkantis vienam pedagogui, (mokinių sk./pedagogų sk.)	Klasių skaičius/ ne viso komplekto klasių skaičius 2009/2010 m. m.	Mokinio krepšeliui finansuoti panaudotos lėšos, tūkst. Lt	Mokinio krepšelio lėšos, vidutiniškai tenkančios 1 mokiniui metams, Lt	Savivaldybės lėšos, panaudotos 2009 metais aplinkai finansuoti, tūkst. Lt	Aplinkai finansuoti skirtos lėšos, vidutiniškai tenkančios 1 mokiniui metams, Lt	Perkeltos aplinkai finansuoti mokinio krepšelio lėšos, tūkst. Lt	Aplinkos lėšų kreditinis įsiskolinimas 2009-12-31
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Ramygalos gimnazija	554/53	10,5	25/0	2369,8	4,3	752,7	1,4	14,2	49,7
2	Smilgių	310/39	7,9	20/2	1863,6	6,0	1109,7	3,6	0	51,9

⁴⁴ Panevėžio rajono savivaldybės tarybos sprendimai: 2008-10-16 Nr. T-187, 2009-09-24 Nr. T-219.

⁴⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-06-14 nutarimas Nr. 746 (2009-08-26 nutarimo Nr.903 redakcija).

	vidurinė mokykla									
3	Kurganavos mokykla	87/17	5,1	10/2	695,4	8,0	237,4	2,7	0	9,0
4	Piniavos darželis mokykla	74/10	7,4	4/0	293,3	4,0	708,3	9,6	0	22,9

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Smilgių vidurinėje mokykloje 2009/2010 m. m. ne visiškai sukomplektuotos 2 klasės Gustonių skyriuje, kuris savivaldybės tarybos sprendimu 2010 metais uždaromas⁴⁶. Kurganavos pagrindinėje mokykloje bendrojo lavinimo klasės jungiamos į jungtines.

Švietimo įstaigų tinklas pertvarkomas nuosekliai pagal patvirtintą bendrojo lavinimo mokyklų tinklo pertvarkos 2005–2012 metų planą, vykdamas plano stebėseną ir atitinkamai koreguojant.

2. Dėl specialiosios tikslinės dotacijos valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti panaudojimo

Savivaldybė 2009 metais iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšų vykdė Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime⁴⁷ numatytus Panevėžio rajono Piniavos darželio-mokyklos rekonstrukcijos ir melioracijos ir dirvų kalkinimo projektus. Šiems objektams buvo skirta 1 321,0 tūkst. Lt asignavimų, savivaldybė gavo ir panaudojo 1 320,8 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų valstybės investicijų programoje numatytiems projektams finansuoti.

Savivaldybės administracija, sudarydama statybos rangos sutartis melioracijos ir dirvų kalkinimo investicijų projekto darbams pagal atskirus objektus, nesivadovavo Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainodaros nustatymo metodika⁴⁸. Trijose savivaldybės administracijos ir uždarnosios akcinės bendrovės sutartyse⁴⁹, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai, nenustatytas fiksuotos kainos ar įkainio perskaičiavimas dėl bendro kainų lygio kitimo ir mokesčių pasikeitimo.

Statybos rangos sutartys, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai, yra baigtos vykdyti ir pagal jas 2009 metais atlikta statybos darbų už 526,5 tūkst. Lt.

Savivaldybės administracija, sudarydama statybos rangos sutartis, kurių trukmė ilgesnė nei vieneri metai, dėl melioracijos ir dirvų kalkinimo investicijų projekto darbų pagal tam tikrus objektus, nesivadovavo Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainodaros

⁴⁶ Savivaldybės tarybos 2010-01-21 sprendimas Nr. T-2.

⁴⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-01-21 nutarimas Nr.51 „Dėl valstybės investicijų 2009–2011 metų programoje numatytų 2009 metams kapitalo investicijų paskirstymo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴⁸ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2006-02-25 įsakymu Nr. IS-21 patvirtinta Viešojo pirkimo-pardavimo sutarčių kainodaros nustatymo metodika, 24.1, 25 p.

⁴⁹ Savivaldybės ir uždarnosios akcinės bendrovės statybos rangos sutartys: 2008-03-05 Nr. S1-227, 2008-03-05 Nr. S1-220/1, 2008-10-21 Nr. S1-961.

nustatymo metodikos 24.1 ir 25 punktais ir nenustatė fiksuoto kainos ar įkainio perskaičiavimo dėl bendro kainų lygio kitimo ir mokesčių pasikeitimo. Pagal šias sutartis 2009 metais panaudota 526,5 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos lėšų.

3. Dėl specialiosios tikslinės dotacijos valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti panaudojimo

3.1. Dėl valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, skirtos valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) funkcijai – socialinei paramai mokiniams už įsigytus produktus, kai mokiniai maitinami nemokamai, – atlikti

Smilgių vidurinė mokykla 2007 m. įprastos komercinės praktikos būdu pirkė nemokamo mokinių maitinimo paslaugas. Atlikus pirkimo procedūras, 2007 m. rugpjūčio 27 d. sudaryta Mokinių maitinimo organizavimo sutartis Nr. FDA-38, kurios terminas – 3 metai. Vadovaujantis pirkimo metu galiojusiū Viešųjų pirkimų įstatymo⁵⁰ 86 straipsnio 13 dalies 1 punktu, taikant įprastą komercinę praktiką supaprastinti pirkimai galėjo būti atliekami, jei paslaugų pirkimo vertė mažesnė negu 75 tūkst. Lt be PVM. Pagal šio įstatymo 9 straipsnio 12 dalies 1 punktą paslaugų pirkimo sutarties, kurioje nurodomos tik kainodaros taisyklės, pirkimo vertė skaičiuojama kaip bendra numatomos sudaryti pirkimo sutarties vertė. Atsižvelgiant į mokyklos pirkimo, taikant įprastą komercinę praktiką, dokumentų, patvirtintų mokyklos direktoriaus 2007 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. (1.8)V-234, 2.1 punktą, apskaičiuota numatomo pirkimo vertė 268 320,00 Lt su PVM. Audituojamu laikotarpiu, 2009 metais, pagal sutartį paslaugos teikėjui sumokėta 113,0 tūkst. Lt specialios tikslinės dotacijos lėšų produktams įsigyti, kai mokiniai buvo maitinami nemokamai.

Smilgių vidurinė mokykla nemokamo mokinių maitinimo paslaugas įprastos komercinės praktikos būdu įsigijo pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 13 dalies 1 punktą, nes šių paslaugų pirkimo vertė viršijo įstatymu nustatytą 75 tūkst. Lt (be PVM) sumą ir 2009 metais panaudojo 113,0 tūkst. Lt specialios tikslinės dotacijos lėšų.

Pažymėtina, kad mokykla nuo 2010 m. birželio 15 d. mokinių maitinimo organizavimo sutartį nutraukė ir paslaugas įsigys pagal viešuosius pirkimus reglamentuojančius teisės aktus.

⁵⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (2005-12-22 įstatymo Nr. X-471 redakcija).

4. Pasiiekta pažanga

Apie audito metu nustatytus pažeidimus ir trūkumus Valstybės kontrolė 2009 m. gruodžio 16 d. raštu Nr. S-(33-1.10.1)-2567 „Dėl audito metu nustatytų pažeidimų, klaidų ir kitų neatitikimų“ informavo savivaldybę ir teikė rekomendacijas, kaip pašalinti nustatytus pažeidimus ir neatitikimus. Savivaldybė įgyvendino pateiktas rekomendacijas ir apie tai informavo Valstybės kontrolę raštais: 2009-12-22 Nr. (8.23)SD1-3281, 2010-03-25 Nr. (8.27)SD1-686.

Valstybės kontrolė informavo asignavimų valdytojus dėl valstybinio finansinio audito procedūrų rezultatų ir teikė rekomendacijas nustatytiems pažeidimams ir neatitikimams pašalinti:

- 2010 m. kovo 23 d. raštu Nr. S-(33-1232)-446 „Dėl atliktų audito procedūrų“,
- 2010 m. balandžio 19 d. raštais Nr. S-(33-1232)-699 ir S-(33-1232)-697 „Dėl atliktų audito procedūrų rezultatų“.

Asignavimų valdytojai ėmėsi priemonių nustatytiems pažeidimams šalinti, įgyvendino rekomendacijas dėl mokinio krepšelio lėšų, panaudotų pažeidžiant teisės aktus: Smilgių vidurinė mokykla informavo Valstybės kontrolę 2009-03-29 raštu Nr. (2.4)SR-266, Ramygalos gimnazija – 2009-03-18 raštu Nr. SD-494, Kurganavos pagrindinė mokykla – 2009-04-23 raštu Nr. 105. Neįgyvendintos rekomendacijos pateiktos rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. priedą).

Savivaldybės vadovai ir asignavimų valdytojai daro pažangą vykdydami audito metu pateiktas rekomendacijas ir šalindami nustatytus trūkumus.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Panevėžio skyrius vedėjas

Vaidotas Šukys

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Vidutė Kanapeckienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Dėl Panevėžio rajono savivaldybėje
atlikto finansinio (teisėtumo) audito
rezultatų“ 1 priedas

Duomenys pagal savivaldybės mokyklas apie mokinių, sutartinių mokinių ir pedagogų skaičių 2009-09-01

Eil. Nr.	Istaigos pavadinimas	Mokinių skaičius 2009-09-01	Sutartinių mokinių skaičius 2009-09-01	Pedagogų skaičius 2009-09-01
1	2	3	4	5
1	Panevėžio rajono Bernatonių darželis mokykla	27	39,3474	10
2	Panevėžio rajono Piniavos darželis mokykla	74	95,3591	10
3	Panevėžio rajono Pažagienių darželis mokykla	58	95,5333	10
4	Panevėžio rajono Liudynės darželis mokykla	20	29,6607	7
5	Panevėžio rajono Katinų pagrindinė mokykla	75	163,5141	22
6	Panevėžio rajono Geležių pagrindinė mokykla	87	175,0457	21
7	Panevėžio rajono Berčiūnų pagrindinė mokykla	112	209,1084	24
8	Panevėžio rajono Linkaučių pagrindinė mokykla	109	230,4173	28
9	Panevėžio rajono Dembavos pagrindinė mokykla	129	182,9213	21
10	Panevėžio rajono Uliūnų pagrindinė mokykla	49	90,6713	18
11	Panevėžio rajono Ėriškių Juozo Balčikonio pagrindinė mokykla	68	131,2165	16
12	Panevėžio rajono Karsakiškio Strazdelio pagrindinė mokykla	93	184,186	21
13	Panevėžio rajono Upytės Antano Belazaro pagrindinė mokykla	78	149,406	21
14	Panevėžio rajono Miežiškių pagrindinė mokykla	95	164,5439	21
15	Panevėžio rajono Paliūniškio pagrindinė mokykla	114	210,6744	22
16	Panevėžio rajono Jotainių pagrindinė mokykla	58	116,944	14
17	Panevėžio rajono Žibartonių pagrindinė mokykla	135	262,4443	26
18	Panevėžio rajono Kurganavos pagrindinė mokykla	79	171,5222	17
19	Panevėžio rajono Vadoklių vidurinė mokykla	156	248,194	29
20	Panevėžio rajono Smilgių vidurinė mokykla	326	534,3977	39
21	Panevėžio rajono Velžio gimnazija	434	543,1384	46
22	Panevėžio rajono Pajstrio Juozo Zikaro vidurinė mokykla	285	449,3944	46
23	Panevėžio rajono Naujamiesčio vidurinė mokykla	276	462,6775	38
24	Panevėžio rajono Raguvos gimnazija	353	446,6019	51
25	Panevėžio rajono Krekenavos Mykolo Antanaičio gimnazija	480	595,88	45
26	Panevėžio rajono Ramygalos gimnazija	555	729,959	53
27	Panevėžio rajono Krekenavos vaikų lopšelis- darželis „Sigutė“	22	20,2642	2
28	Panevėžio rajono Raguvos vaikų lpošelis-darželis	14	13,356	1

29	Panevėžio rajono Naujamiečio vaikų lopšelis-darželis	22	21,6457	2
30	Panevėžio rajono Dembavos vaikų lopšelis-darželis	16	15,0139	1
31	Panevėžio rajono Ramygalos vaikų lopšelis-darželis	16	14,7376	1
32	Panevėžio rajono Velžio vaikų lopšelis-darželis	23	21,1853	1
Iš viso		4438	6818,9615	684